

Nowiny Raciborskie.

"Nowiny Raciborskie" z bezpłatnym dodatkiem „Ognisko dobroczynne” wychodzą 3 razy w tygodniu, w czwartek, piątek i sobotę. Kosztują na poczcie i u agentów 1 m., z dostarczeniem w dom przez listowego 24 fen. „Nowiny” z pismem gospodarczym „Rolnik” 1 m. 25 fen., z pismem robotników „Praca” 1 m. 25 fen. z pismami tak „Rolnikiem” jak „Pracą” 1 m. 50 fen.

Kwartał trzeci

Liście pocinają już w przedzialek dając pełniące od abonentów za gazety na kwartalne prasy. Niech abonenci nasz mimo głownych i ciekich robót w polu i ogrodzie zaniedbają przepłaty na przyszły kwartał nowić. Gazeta polska w dzisiejszym czasie niezbytna jest dla nas tak samo, jak deszcz dla siebie od słońca ziemi. Gdzie nie ma deszczu, nie może być nie ma polskiej gazety, nie może być urodzajów w sercu i głowie, tam więc następuje głód duchowy.

Jakże się niejeden dobrze wpatrzy w obecne położenie nas Polaków na Górnym Śląsku i powrót do tego położenia z położeniem przed laty dawno, to chociażby najczarnej patrz, i na naszą polską, musi przypisać, że jesteśmy na przód. Już przez to samo mówiąc, że chociaż plon za plonem spada na nas z czarnego dla nas nieba, to tą nietykko nie zabija, ale zawsze dodaje namnie jako weseła wewnątrz, i tem mniej, tem dalej, i tem więcej, i tem rosnącym bronimy naszych najdroższych żarów. Pomyślimy tylko, jak to wyglądało w dawnych kościołach przed kilku laty jeszcze, i tam o wiele więcej germanizacyj, jak dał. A germanizacja szerzyła się nawet bardziej, bo lud był większą częścią jeszcze, więc "nu tu" wcale nie podpadł, że

Kemu żałujemy w pierwszym razie do zawdzięczenia, że jest o wiele lepiej? O to gabinetom polskim.

Nietylko w sprawach narodowości polskiej, ale i we wszelkich innych sprawach, gdzie chodzi o grosz, albo gdzie

OGNIEM I MIECZEM.

Przes. Henryka Sienkiewicza.

(ciąg dalszy.)
— Niech to dyabli porwał! — (Tu zły humor panu Zgrobie nie miał już miary). — A to patryesz jakby na teatr w mieście, wykrzyknął z niechęcią do Strzeluskiego —

— My już wasz skórę chodźcie!

— I pewnie na harce russzych?

— Nie bardzo to przystoi rycerzom z podobnych znaków na pojedynek z takim błędrysem, się bić, nie czyni tego, kto poważę go. Ale w tych czasach nikt nie ma względnej godności.

— Idę już i wasi, idę! — wykrzyknął pan Zgrobie, widząc krasną linię dragonów Wołodyjowskiego, posuwających się truchtem ku

Za nim ruszyło po kilkanaście ochotnika pod każdej chorągwii. Posali między innymi: Wierusz, Kuszel, Poniatowski, dwóch Karliców, a z pod busarskiego znaku pan Leon Podbielski.

Odrogość między dwoma oddziałami zaniosła się zmniejszać gwałtownie.

Pięknich raecey będzieś mieć świadkiem — rzekł Strzeluski do pana Zgrobiego. — szczególnie Wołodyjowskiego i Pedbi-

Pismo dla ludu polsko-katolickiego.

OGŁOSZENIA

przyjmuje się za opłatę 15 fen. od wiersza drobnego. Naszym czytelnikom udziela się taniej.

ZA REKLAMY

pod rubryką „Nadesłane” plac się 80 fen. od wiersza drobnego.

Skutki mowy malborskiej cesarza Wilhelma.

Przebieg posiedzenia parlamentu w Wiedniu uszczelniamy jeszcze z wrocławskiej „Schles. Ztg.” Zbyt ostre wyrazy następujemy punktami. „Schles. Ztg.” tak przedstawia przebieg wtorkowego posiedzenia parlamentu wiedeńskiego.

Posel Kłofacz: . . . . cesarza niemieckiego stanął tym razem publicznie na czele wszechniemieckiej agitacji i utyl słów, jakie dotąd słyzano z ust mówców agitacyjnych.

Posel Choc: Mowa . . . . cesarza niemieckiego.

Posel Kłofacz: Jeżeli zwyczajny człowiek mówi „o polskiej zuchwałości”, jest to tylko znakiem niedostatecznego wykształcenia. Jeżeli jednak słowa takie wypowiada cesarz, dla którego dynastyi pod Sedanem strumień polskiej krwi się poły, jest to dowodem, że . . . . i zuchwałości gdzieindziej szukać należy (Zywe okłaski u czeskich radikalów).

Marszałek: Proszę nie wciągać do obrad głównego państwa zaprzysięzonego z nami. (Hałały u Czechów).

Posel Frese: Takiej . . . . od niemieckiego cesarza nie ślepijmy.

Posel Choc wyraża się obrażająco. Posel Kłofacz mówi dalej w taki sposób, że tego w polskiej gazecie powtoryć nie możemy, jakkolwiek „Schles. Ztg.” cały odnośny ustęp podaje.

Posel Frese: Rząd austriacki i wszyscy ministrowie są niewolnikami Wilhelma II.

Posel Kłofacz: Niemców i poza granicami cesarstwa niemieckiego wzywano do walki przeciwko Słowianom. Wobec tego ustają wszelkie wątpliwości. (Okłaski u Młodozachów).

Widzę! — zawała pan Zagłoba. — Już go dopadł Już się biją! Raz! dwa! dalej! po nim! Widzę doskonale! Oho, już! To gracz, niech go las ogarnie!

I totnie w drugiem słożeniu blużderca padł na ziemię, jak gromem rażony — i padł głową ku swoim, na złą im wróżkę.

A wtem wyskoczył drugi, ubrany w czerwony kontusz, zdarty z jakiegoś szlachcica. Dodał on pana Wołodyjowskiego trochę z boku, ale koń mu w chwili samego cięcia utknął. Pan Wołodyjowski sał zwrotić się, i wtedy to można było poznać matra, bo dlonią tylko samą poruszył, robiąc ruch tak lekki i miękki, że prawie niewidoczny, a jednak szabla zaporoża furanęła w góre, pan Wołodyjowski sał na kark go ucałił i porwał razem z koniem ku swoim.

Braty ridnyje, spasajte! — wołał jeden. Ale oporu nie dawał, wiedząc, że w razie najmniejszego, szabla będzie natychmiast przeszyty; jeszcze konia pletami bił, by podążył — i tak go wędził pan Wołodyjowski, jak wilk konę.

Sypnęło się na ten widok z obu stron po kilkunastu wojowników, bo więcej, na wąskiej grobli nie mogło się pomieścić. Przypadali tedy do siebie pojedyńco. Mał swierzał się z mieczem, koń z koniem, szabla z szabłą, i był to cudny widok tego szeregu pojedynek, na które oba wojska patrzyły z największą ciekawością, wrując sobie z nich o dalszem powiedzeniu. Po

chodzi o honor ludu polskiego, czy to w sprawach gminnych, czy podatkowych, czy robotniczych. Gazeta polska objaśni, pouczy, dopomoże robi, co może, aby lud polski umiał sobie radzić tam, gdzie go prześladowały, który czy to w gminie, czy w urzędach, mają nad nim komendę.

A zatem, Bracia kochani, popierajcie tę Waszą gazetkę. Niech światło oświaty i kultury polskiej świeci nietykko nadal i u Was, ale i tam, gdzie go dotąd jeszcze nie ma. Użycie Waszych numerów i innym, albo pieszcie do administracji naszej, a poślemy Wam chętnie, abyście mogli robić i zachęcać.

Niech każdy z Was pamięta o tem, że ta ziemia nasza górnogórska, na której żyjemy, że to wszystko, co nas otacza, będzie nam drogie, będzie nam miłe tak dugo, jak długo jest polskie. Ze sercem naszym będące zupełnie zadewolone wszędzie, gdy będą widziały naokół siebie nasze kościoły polskie, gdy będą mogli westchnąć i pomodlić się w nich po polsku, gdy będą nas otaczały naokół pocztowe twarze sąsiadów naszych polskich. Tam, gdzie się wciąża kultura niemiecka, gdzie pocynają nas otaczające twarze niemieckie, tam wesoło nam być przestaje.

Ażeby zas te nasze polskie kąty, te nasze polskie zagrody, uchronić od niemiec, aby zachować je dla polskości, aby zachować przywiązanego do tej mowy polskiej i tej wiar katolickiej w naszych diakonach, ku temu potrzeba zachęty bezustannej ze strony naszych gazet polskich.

Popierajmy zatem nasze gazety polskie, popierajmy przedewszystkiem

„Nowiny Raciborskie!”

pięta. Wielcy to rycerze. Dojrzały ich waść?

— D'jrre!

— To patrz, sam się robi komisar!

R O Z D Z I A Ł XXXI.

Ale wojownicy, zbliżywamy się do siebie, zatrzymali konie! naprzód przeszli się iżycząc wzajemnie.

— Bywajcie! bywajcie! zaraz tu psy waszem padkiem nakarmimy! — wołał książęcy żołnierz.

— Wasze i dla psów się nie godzi!

— Pogoljecie w tym stawie, zboże bezeczn!

— Komu pisano, ten zganię. Was tu przecież ryby oszczypla.

— Z w dlam do gnoju, chamy! Lepiej wam to przestoi, niż szabla!

— Chociaż my chamy, ale synki nasze będą szlachta, bo s'ę z waszych panienek porodzą!

Jakiś kosak, widząc zadziwiański, wysunął się naprzód i złożyszy dlonie koło ust, wołał potężnym głosem:

— U kniazia dwie synowice! powiedziecie mu, żeby je K'zywonosi przysiąli..

Passu Wołodyjowskemu zaś pociemniało w oczach ze wściekłości, gdy to blużderstwo usłyszał, i w tejże chwili wypuścił konia na zaporożca.

Poszedł z siedzącą panem Strzeluskim, stojąc na prawem skrzydle z buszarami, i krzyknął na Zaglobę:

— Wołodyjowski leci! Wołodyjowski leci! patru wać tam tam!

kolonizacyja wpuszczają do Poznańskiego i Prus Zachodnich prawie samych protestantów. To pchnieło moje szerzeniem protestantyzmu na kosz katolików.

Kanclerz Bülow: Rząd mierzy katolików niemieckich równą mową, jak protestantów, jeżeli jednak ich tak mało wpuszcza do zakupionej przez kolonizację polskiej ziemi, to jest dla tego, że oni się zaraz polsczą. Niemieckość ponosi więc stratę. Nie możemy tego przedstawić zmienić, dopóki nie będąśmy tam mieli dobrych niemieckich księży i dopóki nie oplatam się zakładając osobnych gmin katolickich. (To znaczy, że rząd postara się o to, aby jak najdłużej nie oplaciło rządowi zakładając katolickich gmin. Będzie więc rząd sprowadzał protestantów, jak dotąd, i będzie tak dugo zatrzymać się tem, że nie może osiedlać katolików Niemców, dopóki miliony nie będą wydane. Przyp. Red. "Nowin").

Przemawiało jeszcze kilku innych postów i sprawą odesiano w końcu do komisji, złożonej z 15 członków, która ma się w niej rozpatrzyć.

Co tam słychać w świecie.

Cesars Wilhelm zamierza w jesieni wyjechać do Włoch. Spotkanie cesarza z królem włoskim nastąpiło w Turynie.

H. Bülow grozi konserwatyzm. W północnej gazecie "Süddeutsche Reichszeitung" pisze kanclerz Bülow: "Konserwatyści znajdują się w sprawie ustawy celnej w przeświadczenie do kanclerza, który jest rolnikom bardziej przyjazny. Nadejdzie czas, gdzie się muszą zdecydować, czy pragną się z nim zgodać, albo czy chcą uniemożliwić taryfy celne, której przyjęcie od nich głosów nie ma. Jeżeli parlament nie przyjmie, wówczas biorą oni odpowiedzialność siebie".

Widac z powyższych słów, że z ciałem krucho, skoro kanclerz aż zmuszony jest grozić konserwatysem. Z drugiej strony wynika, że rząd pragnie rządzić bez pomocy konserwatyści, gdyby da przepadły.

Pruński minister kredytowy Thielen, podał się za urzędu, który piastował przez 11 lat. Liczy on obecnie 71 lat. O jego następcy nie dotąd pewnego nie słychać.

W Rosji utworzył się antyrewolucyjny związek, który liczy już obecnie 20 tys. członków i ma filie w Londynie, Paryżu i Rzymie. Członkami tego związku są pomiędzy innymi najwyżsi dostojnicy państwa. Celem jego jest wyławianie i prześladowanie wszelkich osób, które gwałtem i zbrodnią dążą do przewrócenia obecnego porządku w Rosji, a więc wszelkich rewolucjonistów, nihilistów i tym podobnych żywiołów.

Student Hirsch Lekuch, który strzelił dwukrotnie do gubernatora wileńskiego Wahla, skazany został na śmierć przez powieszenie; wyrok został już wykonany.

Warszawa, 18 czerwca. Wczoraj rozpoczęły się sądy wojskowe w sprawie Grimm. Przewodniczący generał Strzelniczkow. Nie ma wstępnych fizów w sztabowych. Przypuszcza się, że Grimm nie zostanie skazany na śmierć, lecz pojedzie na wyspę Sachalin, gdzie następcy polityczni, odcięci zupełnie od świata, spędzają mową aż do samej śmierci niejedziane i najgorętsze prace.

Grimm skazany został na 12 lat cuchtauwu.

Szlektorskim kapłanem katolickim jest francuski prezes ministrów Combes. Skończył małe seminarium w Castres, wielkie seminarium w Albi, a po przyjęciu święceń kapłańskich skończył wyższe studia teologiczne i filozoficzne u OO. Karmelitów w Paryżu. Potem był profesorem filozofii filii w kolegium duchownym w Nîmes. Nie zmieniając religii i pozostając nadal katolikiem, zrzucił suknię kapłańską i ożenił się, pożarem został lekarzem. Wtedy prawa kanoniczne ratem prezes ministrow francuskich, Combes, jeszcze do tej pory jest kapłanem katolickim.

Z Rzymu donoszą, że królowi Wiktoriowi Rzeczypospolitej we wtorek niebezpieczne było we wtorek niebezpieczne. Król wybrał się w samochodzie na wycieczkę w góry sabińskie. Gdy powrócił z wycieczki i zjechał stromą drogą prowadzącą z Pali do Cesano, hamulec przestał działać a samochód zatrzymał, z każdą sekundą wzmagającą się szybkością pociągnął pedał w górę. Zdało się, że wówczas w królewim tunelu w prze-

paśce. Król Jednak nie stracił przytomności, lecz z całą siłą skręciwszy kierownicę, wjechał na podwórze klasztoru OO. Franciszkanów, położonego tuż nad przeprawą. Tam samochód zatrzymał się, a król wysiadłszy z niego udał się piechotą do Rzymu.

Straszańskie zjawisko przyrodę. Miasto Gollad w Argentyne znosi z powierzchni ziemi doszczętnie wicher tak straszliwy, jakiego jeszcze nigdzie na pamięci ludzkiej nie było. Wszystkie domy uległy zburzeniu; 200 ludzi zabitych, wielu odniosło ciężkie obrażenia.

W Chinach w prowincji Sali, w której leży stoliczne miasto Peking, panuje rewolucja. 80 tysięcy powstańców podbiło kilka-krotnie wojska rządowe, które się wzbranaja strzelać na powstańców.

Sprawa Burów. Prezydent Krüger pozostał w Holandii i do Afryki już nie wróci. Przybędzie też do niego ktoś z rodziną jego, aby mu osiągnąć ostatnią chwilę życia. Najbliższe jego otoczenie nakonku go do tego, aby w Europie pozostać, bo jest przekonanie, że starzec umarły z żalu, gdyby ujrzał spustoszenie kraju swego.

Generałowi buracy Botha i Dewet pragną po koronacji udać się do Londynu.

Obecnie poddało się Anglikom około 12 tysięcy Burów.

Z blizka i z daleka.

Racibórz, data 16 czerwca 1902

W diecezji cieszyńskiej w Austrii, do której, jak wiadomo, należą także ta część Górnego Śląska, której językiem ojczystym jest język morawski, narobiła agitacja antykościelna "Los von Rom" wielkich spustoszeń. W roku 1900 odpadły tam od Kościoła katolickiego 972 osoby, w tym roku zaś 583 osoby, pomiędzy nimi 71 dzieci. 18 katolików z powiedzy nich ogłosili się bozwyznaniowcami. Niemieckie gazety stwierdzają, że odpadają prawie wyłącznie niemieccy katolicy. Agitacja ogarnęła nietylko miasta, ale i wieś. W zupełności katolickiej wsi Frankstadt w dekanacie Schönberg odpadło na 2888 katolików 13 osób, we wsi Reitersdorf na 2462 katolików odpadło 63, we wsi Wermendorf na 1458 katolików 23.

Smutne widoki odcinają się dla katolicyzmu w Austrii, jeżeli to tak dalej postępuje będzie. A więc chroń nas Boże na Górze. Śląska przed germanizowaniem się. Jeżeli bowiem w Austrii, gdzie protestanci należeli dotąd do rzadkości, szerzy się protestantyzm tak nadzwyczajnie, to u nas w obec rządu luterańskiego i silnej agitacji protestanckiej byłoby jeszcze daleko gorzej.

Odpowiedzialny redaktor "Katolika" p. Ruda skazany został na 2 miesiące więzienia za obratę amatorskiego Stahra z Tworogu.

Dawnie sze posiadłści budowniczego Płaczka kupił fabrykant Ferdynand Petrucco za 43700 marek. Łukę, należącą do masy konkursowej, kupił fabrykant klejbas Bernard Tlach za 2000 marek.

Lubowice. Ks. Proboszcz Bautiske przeszedł się wkrótce do Lędzin w powiecie pszczyńskim na tamtejsze probostwo.

Solarnia. W sobotę, 7 czerwca, uroczystą i poświęconą została na polach naszych nowo zbudowana kapliczka, której dotąd nie mieliśmy. Kapliczka ta mieści wewnętrz prześliczną figurę świętej Rodziny. Za plekami i ozdobne to drewno należy się podzielić naszemu wójtowi, które się niemniej zajął — jako też wogół i całej gminie. Poświęcenia kapliczki tej dopuściły nasz czeladź ks. Protoszysz Brandys z Dzierzgowic, w czasie odbywanego się procesu po polach na cześć św. Urbana i tamże się też odprawiła msza. Był to prawdziwie piękny i wzruszający widok. Nadmienić nam wypadło jeszcze, że już w r. 1859 nasz zacny p. wójt wydał w naszej gminie plekty i wspaniały kryzys marmurowy.

Rybnik. W poniedziałek wieczorem urządzili kupcy mieszkowi i cechy wielkie zebranie w strzelnicę, na którym zaprotestowali przeciwko temu, że Rybnik nie został przyłączony do kolei, mającej pójść z Przyszowic przez Rzędówkę do Sumieńca. Kolej powyższa zostanie wybudowana głównie dla tego, że w tych stronach będą poctwierdzone nowe kopalnie. Kolej ciągnąć będzie niemal zyski głównie z powodu przybywających robotników. Ci robotnicy zamieszkają oczywiście w pobliżu kolei, aby mieć wygod-

ny dojazd do pracy. Na tem Rybnik straci. Przez napływy robotników podobałaby się ilość mieszkańców, budowaną wcześniej, wzmogłyby się ceny dzierżawy i kupiectwo by na tem załatwiało. Wybrano komisję, składającą z kupca Bennera, śmiertego Uherka i starego cechu Wilhelma Matejkę, który w porozumieniu z magistratem mają porozumiewać się z władzami i prosić tak księcia raciborskiego jak i landrata Plewiga o pomoc w tych usiłowaniach.

Dyrekcja kolejowa w Katowicach zamierzała swego czasu побudować drugie szyny na torze z Katowic do Raciborza, odstąpiono jednak od tego ze względu na tunel pod Czerniącą, przez który byłoby niebezpiecznie zakładając drugie szyny.

Rybnik. Sprawa kolej rybnickiej. "Breslauer Zeitung" pisze w okazyjnym czasie, że aby nowa kolej, która czyni miasto Rybnik, aby nowa kolej, która pojedzie z Przyszowic do Rzędówka (Egerfeld) i Sumieńca, połączona była także z magistram, t. k.:

"Sejm uchwał wybudowanie kolei z Rybnika do Żor, ale tej kolei do dali nie ma. Spodziewano się, że z Gliwic zostanie położona kolej do Rybnika, lecz wybudowano ją tylko do Orzesza, a następnie kolej z Rybnika do Bogumiina, wybudowano tylko kolej do Chotupek (Aunaberg). Tak tedy Rybnik pozostał odciętym od większego ruchu.

Jeżeli jednak nie ma czasu na maszynę rossyjską w najstarszych warunkach ludności tego wschodniego kraju, jeżeli ma zostać obroniony przed siecią wielkopolskiej agitacji, która już próbowała zarzucić, wtedy Rybnik jako jeszcze dobre niemieckie miasto musi się stać dźwigiem dla niemieckiej mowy, niemieckich obyczajów i niemieckiej kultury. Dla tego nie trzeba z obywatełami obchodzić się jako z obywatełami drugiej klasy.

Jeżeli dworzec tak pozostało, jak jest, a jeżeli nowa kolej przesieć zostanie przeprowadzona, wtedy Rybnik nie tylko będzie środkiem nowego obwodu przemysłowego, lecz także środkiem nowego niemieckiego narodowem.

Koże. Niedługo rozpoczęły się tu prace okolo pogłębiania koryta Odry, aby mogły na niej nawet przy średnim stanie wody kursować statki z ciągarem aż do 3000 centnarów. Równocześnie użądzone będą przystanie pod Lubowicami i Dzierzgowicami, stary zaś kanał kościelny zostanie powiększony. Prace na tym kanale rozpoczęły się jeszcze w tej jesieni.

Na waszelskie te prace przeznaczyły rząd znaczne środki. Zapomnęły otrzyma także Racibórz, aby mógł urządzić przystanek dla statków w pobliżu kolei państwowej, tak, aby kolej wąskotorowa, idąca obecnie z Markowic do Gliwic, miała też coś z tego. Rysunki, podług których ten kanał ma być wybudowany, są już gotowe. W przyszłym roku mają rozpoczęć z robotami wstępne.

Bytom. W sobotę rano o 1/2 zostało skróty w więzieniu robotnik Wojciech Cieplka z Połomi, który w sierpniu roku zeszłego zestrzelili leśniczego Liermannę z Tworoga z pomocą ojca swego. Aż do ostatniej chwili dowodził on, że jest niewinnym. W piątek udsieliły mu ostatnich pociech religijnych ksiądz proboszcz Włoczkę i ks. radca Schirmesena. W nocy na sobotę zjadł jeszcze z apetytem kilka kawałków pekielki, wypił ośm fleszek piwa i wypalił 6 cygar.

Mikołów. W niedzielę 8 bm. przystępowały działy polskie w liczbie 406 do pierwszej Komunii św. Tydzień przedtem przystępowały do Stołu P.ńskieg, dzieci w niemieckim Jezusie przygotowane. W obydwóch przypadkach odprawiał ks. dzekan Schumann mszę św. i przemawiał do dzieci wierszującymi słowy.

Pszczyna. Tak w mieście, jak i całym powiecie pszczyńskim kazali landrat pozamykać rozmaito szkoły wskutek pojawienia się szkarlatyny i dyferyli u dzieci.

Toruń. Na placu ćwiczeń pod Toruniem znalazły się 15-latek Józef Wiśniewski z Dębica granat, który w czasie strzelania wojska nie eksplodował. Chłopak począł z nim grać. Granat nagle eksplodował. Wiśniewski został na całym ciele tak poszarpany, że umarł w drodze, drugi chłopiec leży bez nadziei życia. Oprócz tego trzech innych chłopczyków, którzy s'ę rozbijali granatu przy patroli, zostało ciężko ranionych.

Z dniem dzisajszym sprzedaję wszelkie gatunki
obuwia szewskiego,
 dobry rzetelny towar po zniżonych cenach.
 Trzewiczki dla dzieci po cenie zakupna.
Jgnacy Kuhnert, majster szewski,
 Racibórz, ul. Dworcowa 1.

Szanownej Publiczności Wodzisławia i okolicy donoszę u-
 przejmie, że z dniem dzisajszym otworzyłem tu na miejscu
interes tapicerski i dekoratorski.

Mojem staraniem będzie Szan. Publiczność rzetelnie obsłu-
 yć. Zarazem proszę o laskawe poparcie mego przedsiębiorstwa.
 Z wysokim szacunkiem

Jan Kolebacz, tapicer i de-
korator.

Wodzisław (Loslau) Rynek nr. 3.

Testament

prywatny i nagły
 każdemu koniecznie po-
 trzebny.
 Cena z przesyłką
 2.10 mk.

Nowy toast polski *Niech żyje!*

Zawiera liczne przemów-
 nienia i toasty podczas
 uczt.
 Cena egzemplarza
 60 fen.
 Z przesyłką 70 fen.

Księgarnia „Nowin Raciborskich” Racibórz G.S.

Przewodnik

do pisania listów
 tyczących się ocenienia,
 i zamąpłoscia, obejmującej
 rozmaite przemów-
 nienia.
 Cena za egzempl. 75 f.,
 z przesyłką 85 fen.

Listownik

dla młodzieży
 zawierający liczne po-
 winszowania, zabawy,
 gry itd.
 Cena 30 fen., z prz-
 syłką 35 fen.

Fr. Nowak, kachlarz,

Racibórz, ul. Długa 46
 poleca się do wykonywania

eleganckich pieców,

jako pieców kuchennych,
 pokojowych itd. od naj-
 tańszych do najgustow-
 nielszych.

Wszelkie roboty

wykonuję według nowości,
 czysto, trwale, przedko-
 i tanio.

Bardzo tanio sprzedaje:

żelazne podciagi (tregry) pod budowle, ce-
 ment, pape na dachy, smołę, gwoździe,
 wszelkie okucia na budowle, austriacki lu-
 pek (szifer) na dachy, jako też obręcze i sprychy.

Richard Krause Racibórz
 chrześcijański skład żelaza.

X Najlepsze WĘGŁE

we wszystkich gatunkach

i suchego drzewo opałowe
 we wszystkich klasach po tanich cenach sprzedaje

Ostróg,

szosa ku Lukasynie.

Kto

chce mieć zdrowe świnie, kto chce, żeby takowe nie podle-
 galy żadnym zaraźliwym chorobom jak czerwonce, pomoro-
 wi, sztywnieniu i rozmiekczeniu kości, i kto chce je w kró-
 kim czasie utuczyć, ten niech kupuje jako domieszkę do co-
 dziennego żarcia jedyny prawdziwy środek ku temu „SUSOL” z che-
 micznej fabryki Susolu w Poznaniu.

Srodek ten, który jest tańszy jak wszelkie konkurencyjne fa-
 brykaty, wysła we workach oryginalnych 10 funtów za 3 mk., 25
 funtów za 7 mk., 50 funt. za 13,50 mk., 100 funt. za 25 mk. franko
 każdej pocztowej lub kolejowej za zaliczkę.

chemiczna fabryka „Susolu” w Poznaniu.

Adres do listów: Chemische Fabrik des „Susol” Posen W. 6.
 Adres do telegramów: „Susol” Posen W. 6.

Poszukuje się odsprzedających za wysokim rabatem.

Franciszek Berlik,

malarz i lakiernik, RACIBÓRZ, ul. Sienna (Flurstr.) 5.
 poleca się do wykonywania

wszelkich robót malarskich

jako to: do malowania i tapeto-
 wania IZB, KUCHNI itd.

Obejmuję także całe roboty nowych budyn-
 ków i wykonuję wszystko tanio i rzetelnie.

Biblioteki „KATOLIKA”

Dochodzących wysły następujące:
 Ceszar Domleyan czyli grabarze w katakombach,
 opowiadanie historyczne z czasów prześladowa-
 nia chrześcian.

Milloner i śmieciarz, powieść z angielskich sto-
 sunków.
 Tryumf wiary, obrazki z życia plantatorów amery-
 kańskich.

Odzyskana córka, powieść.
 Kto nadeśle 2 marki otrzyma 4 powyższe po-
 wieści franko.

Bardzo zajmujące, piękne i moralne
 powieści z obrazkami.
 Dla bibliotek parafialnych, związanych i pry-
 watnych bardzo stosowne.

Za nadesłaniem należytości przesyłają

Nowiny Raciborskie

w Raciborzu ul. Panieńska nr. 13.

Bacznośc !!

Wszelkich medykamentów dla
 inwentarza jak i dozwolonych
 dla dzieci można nabyć po
 najtańszych cenach w

Centralnej Drogeryi

Wielkie Przedmieście 12, i w

Drogeryja „pod Orłem”

przy Odrzańskiej ulicy naprzeciw sklepu p. SIARY

Udzielam także chętnie porady, a usługa
 rzeczona i szerze połeka.

H. SCHLIEWE

berlińska farbiernia artystyczna i chemiczna prainia
 w Raciborzu, Główny interes i fabryka, ulica
 Tumska num. 8 (ulica Dworcowa).
 Największy zakład!
 Używa się do czyszczenia patentów, środka D. R. P. 67274
 dla garderoby damskiej i męskiej.